

EPERJESI LAPOK

Előfizetési árak:
 Egész évre . . . 12 K.
 Félévre 6 K.
 Negyedévre . . . 5 K.
 Hirdetési díj: Egyhasábos
 petütsor egyszeri hirdetése
 50 f. Közlemények sora 80 f.

POLITIKAI, TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI, KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP

Szerkesztőség és
 kiadóhivatal ::
 Eperjes, Fő-u.
 □ 59. szám. □
 Telefon-szám: 16.

Az Eperjesi Széchenyi-körnek, az Eperjesi Magyar Védőegyesületnek
 □□ és az Eperjesi Kereskedők Társulatának hivatalos közlönye. □□

Az intelligens középosztály.

A világháborús drágaság, mint a háborús konjunkturákat irgalmat nem ismerő lelkiismeretlenséggel felhasználó alantas pénzvágy, immár kifejlődésének tetőpontját érte el. Az a gyalázatos, könyörület nem ismerő önzés, mely ma, a világháború negyedik évében, valóságos orgiákat ül, pokollá tette az intelligens emberek nagy részének életét. Az az árdragítás, mely a világháború kezdete óta egyre szemérmelenebbül és vakmerőbben folytatja csúf mesterségét, immár végső határához jutott. Nem ismer az már becsületet, tisztességet és emberséget. Tág lelkiismereténél, illetve lelkiismeretlenségénél fogva fölmentve érzi magát a társadalmi élet és a köztisztesség törvényei és szabályai alól. A közmorál mintha fölmondta volna a szolgálatot. Ha ma *Nietzsche* élne, beigazolva látná rettenetes teoriáját az értékek teljes megcserélődéséről („Umwertung aller Werte”). Mintha sohasem hirdette volna Jézus és a keresztyénység az isten- s az emberszeretetet szociális és szolidáris vallását s morálját az emberiségnek. Felfordult állapotokat élünk. *Kozmosz* helyett *khaosz* és *anarchia* ma a világ lényege. Az árdragítók lelkiismeretlen üzérkedése szabadjára van bocsátva és vígan élve, könyörtelenül és részvétlenül nézi főleg a készpénzfizetésű és vagyontalan intelligens középosztály éhezésben és rongyokban járásban megnyilvánuló kínos vergődését, szörnyű tépelődését, nehéz anyagi helyzetét.

Mert hát azt a vagyontalan, készpénzfizetésű intelligens középosztályt sújtja ma ez a lelketlen árdragítás a legérzékenyebben s a minap a bírakat is megszólaltatta. A gazda, az iparos, a munkás s pláne a kereskedő egyszerűen áthárítja a drágaságot a vevőire, de mit tegyen az a tisztviselő-osztály, amely a középpontjában van a drágaság szemérmelten áthárításának? Fel nem lázadhat kenyéradó ura: az állam vagy az egyház ellen, hisz' akkor teljesen felborulna minden, mert hogy mire képes a nemzetietlen és destruktív szucilista és bolsevikista népuralom, az orosz felfordulás napnál világosabban beigazolta. Eddig sem volt arányban a köztisztviselői fizetés a végzett munka és a hivatás magasatos jelentőségével, most azonban a háborús drágaság kialakította az intelligencia rongyos, éhes és eladósodott gárdáját és kialakítja a proletár középosztályt. Ez a középosztály most a világháború szánalomraméltó, nyomorult áldozatja. És volt a NÉPSZAVÁNAK a minap bátorsága a miniszteri tanácsosok hontmentő és építő, intelligens kultur munkáját „ingyenelésnek és naplopásnak” minősíteni vallást, hitet gyalázó húsvéti cikkében. Ma azt látjuk, hogy a tőke és az anyagi

munka az értelmiségi középosztály számájára megyen, ami, mint valóságos Scylla és Charybdis, utóbbinak teljes összeroppadását és összeomlását fogja eredményezni. A hadisarcot vagy a munka vagy az árú drágulása fogja velünk megfizettetni. Nem is történt az egész világháború alatt a nagytőkének semmi bántódása, sőt szédítő nyereségekkel végzi számadásait. Viszont a munkások keresete is hallatlan arányban emelkedett. A kézimunkások keresete meghaladja a magasabbrangú köztisztviselők fizetését. Így pl. egy favágónak a keresete semmi arányban sem áll egy miniszteri tanácsos, bíró, tanár vagy városi családos pap fizetésével. Ez elviselhetetlen nyomora, a tisztviselői függetlenség s megbízhatóság rovására, számára szörnyű gazdasági megalázottságot eredményezett. De hogyan is védhetjük ki az állami s egyházi élet és a jogrend ellen intézett nemzetiségi és nemzetközi támadásokat a közigazgatás, a jogszolgáltatás, az egyházi élet és a közoktatás terén és egész vonalán egy olyan jajjal és bajjal küzdő hadsereggel, mely gazdaságilag beteg, teljesen eladósodott, lerongyolódott és lelkiileg elégedetlen? Ez az éhes és rongyos gárda védje meg a közkormányzatot és morális köztisztességet a protekció és a korrupció beavatkozásaitól? Ez neveljen a jövőnek nemzedéket szilárd hitben, derült életfelfogással és erős energiával? Független lehet-e az, aki éhes és nyomorban van? Szörnyű állapot!

A kormányzó és vezető intelligens középosztály letörése a nemzeti kormányzat és vezetés gyengülését, romlását, sőt az erkölcsi jogrend és köztisztesség teljes összeroppadását jelenti. A bankuralom és a nemzetközi szociáldemokrácia malomkövei megöröklték a vagyontalan, készpénzfizetésű intelligens középosztályt napjainkban.

Ezeket a szörnyű gazdasági állapotokon ma már nem a sok kormányválság, hanem csak egy erős morális, nemzeti és szociális ízü s jellegű kormány segíthet az ipari cikkek és a munka árának sürgős maximálásával, vagyis azon a módon, amint maximálták a mezőgazdasági terményeket. Amit a világháború elején elmulasztott, most, a tizenkettedik órában kell sürgősen megtennie multhatatlanul. De aztán gondoskodjék ám a kormány annak szigorú végrehajtásáról is. Az államhatalom és közegeinek felügyelete szigorúbb és következetes legyen. Hazaárulásnak minősítse, bélyegezze és büntesse az árúnak spekuláció céljából való elrejtését, hogy így az árdragításnak végre határt szabjon. Egyes államokban — mint olvassuk — az árdragítás ma is ismeretlen fogalom, mert az államkormányok idejekorán, csírájában tudták azt elfojtani, míg nálunk a sok rendelettel és központokkal nem tudták gátat emelni az árdragítás hazafiatlan üzér-

kedésének. Nálunk is másképpen volna sok minden, ha az árdragítók megrendszabályozásánál hatóságaink nem ismertek volna kiméletet, sokszor elnézést és a törvény teljes szigorával sújtottak volna le kivétel nélkül a lelketlenül üzérkedő árdragítókra. Kevesebb volna a nyomor, a kétségbeesés és az összeroppadás az intelligens középosztály jobb sorsra érdemes soraiban.

De a rút önzésnek egyéb példáit és példányait is ismerjük ebben a világháborús forgatagban. Így nevezetesen szégyenletes, hogy egyesek hazafiatlan és egyháziatlan önzése miként búvik meg a hamis szegénység rongya mögött. Közismert jómódú emberek a bibliabeli levita módjára haladnak el égbekiáltó nyomorúságunk vagy kínos vergődésünk mellett, sőt nem átalják állítólagos szegénységüket is sűrűn emlegetni. Szegény gazdagok, szánalmas gazdagok! Betéti könyveik beszélnek. Elanyagiasodásuk mellett szegények ők csakugyan a buzgóságban, a szívben, a könyörületben s a haza és egyházuk hűség szeretében. A görög Diogenes módjára lámpással kell ma keresnünk az önzetlen lelkesedésből és ügyszereztől munkálkodó közéleti szereplőket! E közerkölcsi és társadalmi csőd nyomai meg is látszanak a mi közállapotainkon.

A hazaárulással azonos lelketlen árdragítás ma igen nagy veszedelme társas közösségi életünknek, amelynek gyökeres erkölcsi és gazdasági népjóléti gyógyítása az államkormánynak és egyházaknak elsőrendű joga, feladata és kötelessége. Mint egy német tudós mondja: *ethizálni*, erkölcsi erővel áthatnunk kell *gazdasági életünket* a mammonizmus, kapitalizmus és kézimunkásság önző hatalom- és pénzvágyával szemben, mert ellenesetben nagy győzelmeink dacára népeletünk és főleg vezető intelligens középosztályunk a megsemmisülés örvényébe kerül. Politikai pártjaink se merüljenek ki a hatalomért való versengésben, hanem vállalva, egyesült erővel hidalják át a különböző néprétegek, osztályok és foglalkozások között a mai égbekiáltó ellentéteket, szüntessék meg az intelligens középosztály rettenetes pauperizmusát és alapját vessék meg mindnyájunk békés együttélésének és működésének a haza üdvére és boldogságára. Hazánk és népünk jövő üdvé és boldogsága legyen államkormányunknak is vezérlő gondolata a nagyobbbrészt csúnya úton keletkezett milliós nyereségek száz-százalékos megadóztatásával és az anyagi és szellemi javak és értékek igazságosabb és arányosabb elosztásában. Ne az önértés és a pénz, hanem a szolidaritás és a szeretet, jog, igazság és méltányosság legyen társas érintkezésünk állandó törvénye és összekötő kapcsa most és mindenkoron! Úgy legyen!

Felvidéki.

A közéletmezésről.

Azt hiszem, általánosan ismert tény, hogy a közéletmezés biztosítása körül elég súlyos nehézségek vannak, holott a múlt évi termés-hozam ezeket a nehézségeket kellőképpen nem indokolja. Kétségtelen tehát, hogy a közéletmezési kalamitások eredője nem a termés-hozam alacsony volta, hanem az elosztás, szállítás stb. körül kell valami bajnak lenni.

E napokban olvastam Bódy székesfővárosi alpolgármester polgármesteri programját valamelyik esti lapban s ez adta az impulzust, hogy gondolataimat papírra vessem. Anélkül, hogy a közéletmezés irányítását kritizálni akar-nám, kénytelen vagyok megállapítani, hogy a közéletmezéshez feltétlenül szükséges cikkek biztosításánál hiányzik az a szükséges provi-dencia, ami a zavartalan ellátás főfeltétele.

Ha csak a polgári közönségnek lisztel való ellátását veszem, úgy látom, hogy a vármegyé-nek a lisztkontingense a múlt évihez képest elenyésző csekély, holott a tőlünk kivetett és beszállított gabonamennyiség a múlt évben be-szállított gabonamennyiséget kétszeresen meg-haladja. Ennek dacára a hadsereg ellátása a kívánalmakat ki nem elégíti s Ausztria is örökös panasszal van tele a magyarok mostoha eljárása miatt. Kétségtelen tehát, hogy a beszo-gáltatandó termény vagy nem folyt be minden vár-megyéből a kivetett mértékben, vagy pedig valamely melléksatornán másfelé folyt, mint ahova rendeltetése szolt.

Miután a közönségnek nem avatott része hajlandó mindenben illegitim üzletet látni, azt hiszem, minden magyar embernek jól felfogott érdeke a közéletmezés biztosítása mellett elejét venni minden gyanúnak, amely a közéletmezést intéző hatóságok ellen szól s amely előbb-utóbb lángra lobbantja azt a paraszt, amely a bol-sevikizmus tanától megfertőzve a kiscgazdák keblében máris eleven erővel izzik.

Főleg az ennek következményeitől való jogos félelem szólaltat meg, midőn annak ki-jelentése mellett, hogy a mai rekvirálási rend-

szer a néplélek evolúciójára károsan végzetes lehet, felelelem óva intő szavam, hogy álljunk meg a lejtőn.

Eleddig legalább a közigazgatási hatóságok voltak — a lelkeseket nem említve — azok, akikhez a nép bizalommal fordult és fordul-hatott. Ma, midőn a közigazgatási hatóságok semmit sem adnak, hanem ellenkezőleg min-dent, sokszor a felülről jövő terror hatása alatt kiméletlenül vesznek, megszűnik a bizalom, amelynek hiánya utat csinál az agitátoroknak és demagógoknak a nép felzavart kedélyéhez.

Ismétlem, anélkül, hogy a jelen kormány hibájával vagy mulasztásával akar-nám betudni, — mert hiszen világos, hogy a háború tartós voltával egyenes arányban áll a közéletmezés romlása, — nagy szerepet játszik a szolgáltatás biztonságának okánál a növekvő bizalmatlan-ság, legkiváltképpen abban, hogy a falusi nép elemi igényeinek kielégítéséről nem történt gondoskodás.

Hogy egyebet ne említsek, amíg az ipar-omunkásság élelmezése a kiscgazda minden ter-ményének kiméletlenül elvonása útján biztosít-tatik, addig a falusi lakosság hónapok óta világítóanyag, szappan, cipő, ruha nélkül szű-kölködik; amíg egyrészt a falusi lakosságnak nem adatott meg a mód a sertések hizlalására, tenyésztésére, másrészt az ennek folytán foko-zatosan csökkenő sertésállomány rekvirálása is elrendeltetett.

Nem akarom rekriminálni azokat a hibákat, amelyek a népnek elkeseredését — tapasztalat-ból mondhatom — a végsőkig fokozták, itt csak rá akarok mutatni azokra a módokra, amelyek nézetem szerint az orvoslásra módot nyújtanak.

Elsősorban vételessék ki a közigazgatás kezé-ből a rekvirálás odiosus munkája s az adassék át a Haditerménynek s más központoknak és azok bizományosainak s hagyassék fenn a közigaz-gatásnak az e körüli vitás kérdések felett való döntés joga. Lássák el az előbb említett szervek a közéletmezés kereskedelmi szellemet igénylő munkáját az elsőfokú hatóságok intenzív ellen-

őrzése mellett, mint azok szakszervei. Ezzel tehermentesítenének a közigazgatási hatósá-gok az őket súlyosan terhelő s hivatali teendőik ellátásának rovására menő olyan munkától, amely ugyancsak odiosus.

Ha mindenegyedűleg fogyasztó olyan bevásár-lási könyvvel láttatnék el, mint ahogy a katonai havidíjasok vannak ellátva, amelynek révén egyes katonai fassung-állomásokon szükség-leteiket beszerezhetik, s ha ezen bevásárlási könyv adatainak az egyes kereskedők az általuk felfektetendő kereskedelmi könyvbe való be-vezetésére köteleztetnénk, eleje volna véve a legtöbb visszaélésnek és a szabad kereskedelem elve is a háborús viszonyokhoz mérten diadalt arathatna.

A kormánynak az álláspontja, hogy a ma-gyarországi terményekkel elsősorban a had-sereg, azután a honi lakosság láttassék el s csak az ezután fennmaradó felesleg fordíttassék Ausztria élelmezésére. Ezt az igényét követve, az egyedüli helyes vezérelv volna, minden vidék elsősorban magát lássa el a saját ter-ményével, mint ahogy amúgyis az ottan termett termény élvezetéhez van elsősorban szokva s csak a felesleg adassék át a közéletmezés cél-jaira. Ekként minden feleslegnek az irányítása biztosítva volna arra a helyre, ahol az valóban szükségeltetik s eleje vétetnék a rejtegetésnek, amely annak a félelemnek következtében áll elő, hogy a termelő saját szükségletét nem lesz képes kielégíthetni.

Ezek volnának nézetem szerint azok az alap-elvek, amelyek csökkentenék a hatóságok mun-káját, a minimálisra redukálnák a szállítási nehézségeket, megelőznék a nép elégedetlen-ségét és biztosíthatnák a közéletmezés zavar-talanságát.

Nem tulajdonítok ezeknek az eszméknek csalhatatlanságot, de úgy látom, hogy ezek a célravezetők addig, amíg valaki jobbat nem tanácsol.

Spillenber Barna.

□□□

TÁRCA.

Hangulatok.

Szenvedésmezők.

Dúsan virulnak szenvedésmezők,
Sok drága szívből vérvirág fakad.
Dúsan virulnak szenvedésmezők
S hány szenvedőnek szíve megszakad.

Dúsan virulnak szenvedésmezők,
Bús, néma sírok néma kertjén, —
Dúsan virulnak szenvedésmezők,
Hiába szállnak Isten szentjei.

Dúsan virulnak szenvedésmezők,
Fekete fátyol, fekete virág...
Dúsan virulnak szenvedésmezők:
Könnyfátyolos ma az egész világ.

Dúsan virulnak szenvedésmezők,
Elárvult hajlék, elárvult gyerek...
Dúsan virulnak szenvedésmezők,
Nyomor, könny, jajszó... ki nem érti meg?!

Bús otthonokra Isten lágy keze
Csak szórja, szórja a fehér pihét
S a vérvirágos szenvedésmezőn
Előre küldi békehírnökét...

Radványiné Ruttkay Emma.

Régi dalok.

Lágycsengésű, édes-búsan szóló dalok
Rezzegtetik lelkem síró húrjait...
Így szenvednek, így búsulnak hontalanok,
Kit a sorsuk messze, messze eltaszít.

Halk emlékezetnek ringató zenéje
Csendül szívem mélyen érző szálain,
Régi dalok visszatérő szép zenéje
Felébreszti eltemetett álmaim.

Oh, csak egyszer hallhatnám még szép vonódat
Úgy, mint régen, barátok körében
S leshetném érzésteli zengő hangodat
Lelkesülő párom hű közelében.

Elhallgatott, elnémult a fülemüle? —
Már csak nekem nem szól bájos éneke!...
Forró vágyam támadt mostan egyszeribe,
Oda szállni, honnan elszólt végzetem.

Meglocsolni harmatozó könnyeimmel
A rögöt, drága hantomat, az árvát...
Aztán ajkaidról lesni érzellemmel
A dalt: „A lepke szereti a rózsát“.

I. Mossóczy Gizella.

Tavaszi tánc.

Elérni a távot, a távot...
A kezünk gyenge, a térdünk remeg.
Levetni a fátyolt, a fátyolt...
Nyíljatok meg, lássatok szemek!
A napvilágra, levegőre;
A völgybe le, a hegytetőre!

Érintsen bennünket az isten,
Ki a kövekből is kibeszél!
Menjen, siessen hozzá frissen...
Nem halt az meg, aki benne él.

Elhagyni, elhagyni a börtönt...
Mely az embert holt rabnak nézi.
Boldogabb nincs a földön, a földön,
Mint aki az életet érzi.

Ki, ki a légbe, el a szabadba;
Beszédesajkú fehér tavaszba!
Ébredjen fel az égi derű:
Az ébredés dicskoszorúja!
El most a bú, el ami keserű:
S szálljon a dal az égig újra!

Marecsin Zoltán.

Tavaszi köntösben.

Tavaszi köntösben:
A mező felvette legszebbik ruháját,
Fénylik, ragyog rajta a gyémánt, a brokát.

Tavaszi köntösben:
Az erdő díszbe öltözött s úgy mosolyog,
Hangművészekből jönnek bájos dalok.

Tavaszi köntösben:
A természet. Benne van most minden élet,
Az alkotó gondolat valósággá lett.

Tavaszi köntösben:
Minden. Nagyon szép ez a valóság, a lét,
És halálra viszik az ember életét.

Marecsin Béla.

MEGNYILT a legválogatottabb irodalmi művek-
ből összeállított, teljesen új **nagy**
KÖLCSÖNKÖNYVTÁR!

NÉMETH JENŐ

könyv-, papir- és zeneműkereskedése,
díszműárúk és fényképészeti kellékek
nagy raktára

EPERJES, Főutca 78. Telefon 2-26.

KÖZJÓTÉKONYSÁG.

A sárosvármegyei hadiársvák alapja javára az eperjesi kir. adóhivatalba, mint Sárosvármegye gyámpénztárába 1918. május 14-ikéig a következő adományok folytak be:

A már nyugtázott összeg K. 91,355-71
Az EPERJESI LAPOK útján, Klauszer Kálmán eperjesi főszolgab. beküldi Kaufmann Miksa színyeuíjalui lakos adományát 50-
Piller Kálmán udv. tanácsos, pillerpekléni lakos adománya oltvány kártérítése címén 30-
(Ezzel adománya 529 kor. 76 fill.-re emelkedett.)

Összesen: K. 91,435-71

A fentebb felsorolt adományokat ezemmel nyugtázom. Egyúttal a mélyen tisztelt *adakozóknak és gyűjtőknek áldozatkészségükért és sikeres fáradozásukért* — a hadiársvák nevében — hálás köszönetet mondok.

Eperjes, 1918. május 14. DR. MÁRIÁSSY BÉLA s. k.,
Sárosvárm. árvaszékének elnöke.

SZÉCHENYI-KÖR.

Meghívó az EPERJESI SZÉCHENYI-KÖRNEK május 26-ikán, vasárnap délelőtt

11 órakor a városi Vigadó kistermében megtartandó

rendes közgyűlésére.

Eperjes, 1918. május 5.

BR. GHILLÁNY IMRE SZINYEI MERSE ISTVÁN
elnök. ügyv.-elnök.
DR. WALLENTYNYI SAMU
titkár.

A közgyűlés tárgyai:

1. Elnöki megnyitó. ■ 2. Jegyzőkönyvhiteltesítők kiküldése. ■ 3. Titkári jelentés a Kör 1914—1917. évi működéséről. Előterjeszti dr. Wallentinyi S., titkár.
4. A számvizsgáló-bizottság jelentése a pénztár forgalmáról. ■ 5. A jövő évi költségelőirányzat megállapítása. ■ 6. Tisztújítás. ■ 7. Esetleges indítványok.

Igazgató-választmányi gyűlés. A Kör közgyűlését megelőzőleg május 26-ikán d. e. féltilénygyakor az igazgató-választmány gyűlést tart, melynek tárgya a közgyűlés végleges előkészítése. A gyűlésen br. Ghillány Imre elnököl.

Pálmák alatt...

(Olasz harctér, 1918. május.)

Pálmák alatt járok én,
Forró olasz tájon.
Lágyan trilláz sok madár
Olajzöldes ágon.

Zeng körülöm boldogság,
Zeng — tavaszi élet...
Danolnom kéne nekem is —
Nagy Természet — véled.

De én csak nevetek...
Nevetésem gúnykacaj;
S ajkaimban megremeg
Egy rég elfojtott „jaj“...

Pálmák alatt járok én,
Forró olasz tájon...

Valahol egy gránát robban
A zöld, dalos fákön...

Hauptmann Ervin.

Május.

A fák lombjáról nyitott ablakomba
Vonul bódító illatár,
Felettük röptül villámként a fecske
S nagy lomhán a cserebogár.

Virító zöld szín ezer árnyalatban
A szemnek olyan jól esik...
Csicsergő dalosok tarka jelmezben
A berket s mezőt ellepik.

Hol egy trillázó sopránhang kihallszik,
Hol egy halkán zümmögő alt...
A prózalelek is hevül ilyenkor —
Hát én hogyan zengenék dalt?

Mikrosz Béla.

□□□

A Kör negyvenéves jubileuma. A Kör fennállásának negyvenéves fordulóját országos ünnepély keretében ünnepli meg június 23-ikán, vasárnap d. e. 11 órakor, a városi Vigadó nagytermében. Az ünnepélyen résztvesz és felszólal a Kör nagynevű védnöke, dr. Berzeviczy Albert is. A Kör negyvenéves történetére visszaemlékezést ír és olvas fel dr. Horváth Ödön. A jubileumra a Kör meghívja a fővárosi és vidéki tudományos és kulturális egyesületeket. Az ünnepély végleges programját a napokban állítja össze a magyar-irodalmi szakválasztmány.

Kérelem. Eddigi szokásunkhoz híven, a Széchenyi-kör közgyűlése után, május 26-ikán, vasárnap délelben az elnökség tiszteletére társas ebéd lesz Gellért éttermében (étlap szerint). Kérem a Kör igen tisztelt tagjait, hogy e családi jellegű ebédnél nagyobb számmal vegyenek részt. Dr. Wallentinyi Samu, a Széchenyi-kör titkára.

HIREK.

Főispánunk helyén marad. Az EPERJESI Ujságból örömmel értesültünk arról, hogy Wekerle Sándor miniszterelnök az új minisztérium kinevezése után fölkerlte Koós Bélát, Sárosvármegye főispánját, hogy méltóságát továbbra is tartsa meg. Főispánunk, aki lelkes híve a politikai pártok közötti megegyezésnek, a megbízatást örömmel vállalta el.

Miniszteri biztosi kiküldetés. A közokt. miniszter az eperjesi áll. el. népisk. tanítónőképző-intézetben a folyó tanév végén tartandó II., III. és IV. osztálybeli osztályképesítő és befejező tanképesítő vizsgálatokhoz miniszteri biztosi minőségben dr. Hodinka Ferenc pozsonyi egyetemi tanárt küldte ki; míg az eperjesi g. kath. és ág. hitv. ev. tanítónőképző-int. hasonló vizsgálatokhoz miniszteri biztosi minőségben Szabó Elemér, vármegyénk kir. tanfelügyelője küldetett ki.

A bíróság vizsgálata. Dr. Körtvélyessy Dezső, az eperjesi kir. törvényszék elnöke május 6-ikán s következő napjain vezette keresztül a Szekeress Dezső kir. ítéletáblai bíró vezetése alatt levő eperjesi kir. járásbíróság általános felügyeleti megvizsgálását. A most is tetemes ügyforgalmú és a hadbavonulások, valamint az évek óta tartó megbetegedési esetek miatt személyzeti nehézségekkel állandóan küzdő nagy járásbíróságnál a törv. elnöke elismeréseméltó rendet talált. Ezért az összes személyzetnek megelégedését fejezte ki azzal a kéréssel, hogy eddigi munkakészségüket és igyekvésüket a mostani rendkívüli időben is a haza és a köz javára továbbra is fenntartani szivesek legyenek.

Jubileum. A Sárosvárm. Állat- és Madárvédő Egyesületnek alelnöke, Ehlers Hektor május 24-ikén ünnepli Kisszebenben 70-ik születésnapját. Nemcsak megyénk ezen egyesülete és annak számos tagja, hanem az Országos Állatvédő Egyesület is üdvözölte ez alkalomból az állatok ezen őszinte, igaz barátját, az eszme ezen kiváló harcosát. Az ÁLLATVÉDELEM című szaklap hosszabb cikkben emlékezik meg a jubileumról, közlőlvén életrajzát is. Az Orsz. Állatvédő Egyesület pedig székházának üléstermében kiakasztotta Ehlers Hektor arcképét.

Templomi hangverseny. Az ev. templomban május 22-ikén megtartandó orgonahangverseny iránt nagy érdeklődés nyilvánul, a jegyek nagyrésze már elkelt, remélhetőleg szép sikere lesz a hangversenynek. Jegyek a koncert napján a templomban is kaphatók.

A bíróság köréből. Mély sajnálattal értesülünk, hogy dr. Rátz Dezső, az eperjesi kir. törvényszék köztisztelőben és közszeretben álló bírójára súlyos idegbajba esett, melyet a túlfeszített munka okozott.

Orgonakoncert a sz. ferencrendiek templomában. Június 9-ikén, vasárnap d. u. 5 órakor a sz. ferencrendiek templomában Zalánfy Aladár budapesti orgonaművész jótékony célú koncertet tart. Zalánfy nemcsak hazánk, hanem a külföld előtt is mint első szaktekintély ismeretes. A leghivatottabb kritikusok oly elismerőleg emlékeznek meg a művészről, hogy hazánk méltán büszke lehet e fiára. Tiszteljük meg a művészt minél nagyobb érdeklődéssel. Részletes műsört a következő számunkban közlünk.

Elhalasztott hangverseny. A 67. gy. ezred tisztikara által tervezett hangversenyről azt halljuk, hogy azt a rendezőség június 1-jén, szombaton fogja megtartani, miután a 34-es zenekar egészségi okokból a hangversenyen való megjelenésben akadályoztatva van. Megemlítjük még, hogy a rendezőségnek a hangversenyre dr. Grotte Frigyesné kiváló operanékesnőt sikerült megnyernie.

Az Eperjesi Takarékpénztár értesíti t. részvényeseit, hogy a f. évi március hó 7-ikén tartott közgyűlésének határozata folytán kibocsátott részvények már elkészültek s azok az elismervények beszolgáltatása ellenében átvehetők.

Modern kölcsönkönyvtár. A könyvirodalom legújabb termékei a Stehr-féle könyvkereskedésben kölcsönbe kaphatók.

Tompa Mihály irodalmi hagyatékának felbontása. Május hó 21-ikén Jászó, a premontrei prépostság székhelye irodalomtörténelmi eseménynek lesz színhelye. Ezen a napon ünnepélyesen felbontják Tompa Mihály költőnek irodalmi hagyatékát, amelyet 50 év óta őriz a premontrei kanonokrend. Az irodalmi ünnepen jelen lesz a Tud. Akadémia küldöttsége, Berzeviczy Alberttel az élén, továbbá a fővárosi irodalmi társaságok, valamint a sajtó képviselőiben Beöthy Zsolt, Heinrich Gusztáv, Vargha Gyula, Rákosi Jenő, Herczeg Ferenc és Kozma Andor. Tompa hagyatékának felbontását irodalmi körökben érthetően nagy érdeklődéssel várják, mert remekírónk ismeretlen műveit, amelyeket a bennük szereplő személyekre való tekintettel a szerző hét lakat alatt őrzött, a Tud. Akadémia közre fogja adni. Tompa személyes barátai közül ugyanis már csak Lévy József, a kiváló agg költő él, akit a hagyaték felbontásának ünnepélyes aktusára szintén meghívtak.

A Sárosvárm. Állat- és Madárvédő Egyesület tagsági igazolványokkal látja el alapító- és rendes tagjait, melyek feljogosítják a tagokat állatkínzás, ültetvények rongálása esetén, azok megakadályozása, büntetése végett a rendőri közegeket is igénybevehetni. Ezen tagsági igazolványokat az elnökségen kívül a vármegye alispánja is ellátta aláírásával és pecsétjével.

Nyomatványárak emelkedése. Nem mulik el nap, hogy a könyvnyomdatulajdonosok ne kapnának értesítést a papiros, festék és különféle nyomdai anyagok gyártóitól az árak folytonos emelkedéséről. Újabban pedig — tekintettel az élelmi- s egyéb szükségleti cikkek napról-napra fokozódó áremelkedéseire — a nyomdai munkások és munkavállalók közötti kollektív szerződés értelmében, május elejétől ismét 15%-kal emelkedtek a munkabérek. A munkavállaló könyvnyomdatulajdonosok tehát kénytelenek a nyomtatványok előállítási árait újra felemelni.

Platinafémek készleteinek bejelentése. A kassai keresk. és iparkamara közli az érdekeltekkel, hogy a m. kir. honvédelmi miniszter 9512., 20/b. 1917. eln. számú rendeletével igénybevett, a platinacsoportba tartozó fémek készleteinek (platina, palladium, rhodium, iridium és osmium) bejelentésére szolgáló bejelentési lapok a kamaránál díjtalanul megkaphatók.

Vallásos estély. Nagy és szép ünnepe volt május 16-ikán a kollégiumi theol. akad. Belmissiói Egyesületnek; széppé és feledhetetlenné tette azt különösen az, hogy dr. *Vargha Gyuláné*, az egyesület vendége tartott ez alkalommal előadást. Az előadás értékes keretét az evang. polgári leányiskola növendékeinek *Szánik Ernő* énektanár avatott vezetése mellett előadott szép karéneke, *Draskóczy Lajos* koll. igazgató és egyesületi elnök tartalmas és nála megszokott ékesszólással előadott megnyitóbeszéde, *Oszvald Klári* közvetlen és jól interpretáló kedves szavalata s az egyházi ének alkotta; ebbe a keretbe illett bele pompásan a gyönyörű előadás. Leírni, hozzá egynehány mondattal leírni nemcsak bajos, de egyszerűen lehetetlen azt, amit ott az ihletett lelkű költőnő s az evangéliumoknak mesteri magyarázója előadott. Őt magát kellett hallani, amint „Isten országának követeléseiről s ígéreiteiről” beszélt. Mi az Isten országa, mit kíván tőlünk s mit ígér nekünk? Ezek voltak előadásának főkérdései, illetve főtárgyai. Mert úgy szólt minderről a komoly meggyőződés és boldog élet-tapasztalat hangján, mint az élet nagy tényeiről, valóságairól. Ezt a tárgyat megértő közönségnek meggyőző erővel fejtette ki. Ami az előadásnak vonzó erőt kölcsönzött, nem is művészi stílusa, de mindenekfelett dr. *Vargha Gyuláné* egyénisége s a szavait, egész életét betöltő szent meggyőződés és igaz boldogság. Éreznie kellett mindenkinek, hogy aki itt beszélt, az boldog. Boldoggá tette őt az evangélium. S abból a lelkes ünneplésből, melyben a jelen voltak az előadót előadása befejeztével részesítették, mintha az a vágy csendült volna ki: szeretnénk mink is ilyen boldogok lenni!... A jelen voltak boldogok voltak, hogy hallhatták őt; köszönik neki az ő apostoli szolgálatát, s szeretnék remélni, hogy őt máskor is hallhatják.

Budapesti keleti vásár. A budapesti keresk. és iparkamara a fővárosban augusztus második felében keleti vásárt rendez, amelyen egyrészt a hazai cégek mutatják be kivitelre alkalmas áruikat, másrészt a Kelet és a Balkán produktumait fogják a szövetséges államok cégei bemutatni. Felette kívánatos, hogy ez az áruminta-vásár lehető legteljesebben sikerülve szolgálhassa keleti kivitelünk és onnan behozatalunk érdekeit és ezért a kassai kerületi keresk. és iparkamara felhívja az érdekeltek figyelmét a vásárra, amelyre nézve szívesen szolgált felvilágosításokat és bocsát rendelkezésére bejelentési űrlapokat.

A M. Kárpátgyesület eperjesi osztálya május hó 26-ikán, vasárnap a Kopasz-Strázra társas-kirándulást rendez. Útirány: a reggeli vonattal Töltszékre, onnan Szedikert érintésével a Kopasz-Strázra. A kirándulás részletesebb terve a központi irodában megtudható. A kirándulás szervezője és rendezője Sándor Sándor.

Bolthelyiség felmondásának tilalma. Miniszteri rendelet értelmében a háború tartama alatt a bolthelyiség bérletét felmondani csak fontos okokból lehet és a bolt bérét csak a viszonyoknak megfelelően, méltányosan lehet felemleni.

Bulgáriában gondnoki kezelés alá helyezett cégek. A kassai keresk. és iparkamara közli, hogy a Bulgáriában gondnoki kezelés alá helyezett ellenséges állambeli cégek lajstroma a kamara hivatalában az érdekeltség rendelkezésére áll.

Fésülés, feimosás
villanyos szárítással,
manicure
Eperjes, Fő-u. 17. sz. alatt hátul az udvarban.

Halálozás. Eperjesi földink, *Stancel Géza* határrendőrségi tanácsos, a Ferenc József-rend lovagja május 11-ikén, életének 43-ik évében állomáshelyén, Beszterczen meghalt. Május hó 13-ikán temették r. kath. szertartás szerint. Az elhunytat hitvesén szül. Brandenburg Ilonán kívül Spunár Henrik cs. és kir. ezredes neje sz. Stancel Aranka és kiterjedt rokonság siratja.

Táncitanítási értesítés. *Dicker Hermann* okl. táncitanár, a Magy. Táncmesterek Egyesületének pénztárosa s több közép- és főiskola táncitanára, értesíti a tánckedvelő ifjúságot, hogy táncanfolyamát *május 22-ikén*, szerdán az Eperjesi Rákóczi Kath. Kör nagytermében, a következő csoportokba osztva, „megnyitja: 15 éven aluli gyermekek 4–5-ig, felnőttek 5–6-ig, tiszt urak 6–7-ig, általános csoport 8–10 óráig. A rendes táncokon kívül tanítja a legújabb Fox-Trott, Que steep, Two steep, Maccsics és Furlana-t. Tandíj 50 kor. (zene-díjjal együtt). Beiratkozni lehet a Kósch Árpád cég papírüzletében.

Front-cirkusz Henrik, mely az ő tour-néját Belgrádból jövet kezdte, városunkban a *szombat*on tartandó megnyitó díszelőadással kezdi meg rövid pár napig való vendéglátását. (Lásd a hirdetések között.) E cirkusznak világhírű, ismert neve és műsora van. Amint egy pozsonyi lap írja: minden este telt ház mellett, a művészek mutatványai és a változatos műsor a közönség legkényesebb ízlését is kielégítették. Az attrakciók nagy számából különösen kiemelendők: Könyöt Gertrud kisasszony iskola-lovaglása az ő „Sztambul rózsája” nevű pompás török telivérjén; Rosita kisasszony nagyszerűen idomított kutyáival; Riffenach nővérek, a levegő csillagai elsőrendű légtornászok; azonkívül a világhírű szalon-akrobaták, a Glinszeretti Ferdinánd-csoport az ő bámulatos, érdekesítő mutatványaikkal és a többi számot is a legjobbak közé számíthatjuk. A szünetek alatt clownok és Augustok számai szórakoztatják kellemesen a közönséget. A cirkusz igazgató-sága igazán megelégedhetett a Pozsonyban elért hatással s hasonló elismerést kiváló játékkal más városoktól is joggal elvárhat.

Felvétel a m. kir. honvéd főreáliskolában és a honvéd Ludovika-akadémiában az 1918–1919. tanév kezdetén betöltendő államköltséges (teljesen díjmentes vagy féldíjmentes), továbbá alapítványos és fizetési helyekre. Az 1897. évi XXIII. t.-c. értelmében szervezett honvéd főreáliskola és a honvéd Ludovika-akadémia első évfolyamában nagyobb számú, teljesen díjmentes és féldíjmentes államköltséges, továbbá fizetési hely lesz az új iskolai év kezdetén (mindkét tanintézetben szeptember 1-jén) közvetlenül a polgári nevelésből belépő ifjakkal betöltendő. A honvéd főreáliskola I. évfolyamába való felvételre valamely középiskola IV. osztályának eredményes bevégezése, amíg a honvéd Ludovika-akadémia I. évfolyamába való felvételre ezúttal kivételesen valamely teljes középiskola VII. osztályának sikeres befejezése kívánatik. A kérvények a honvéd főreáliskola parancsnokságához Sopronba, illetőleg a honvéd Ludovika-akadémia parancsnokságához Budapestre nyújtandók be, hol a részletes pályázati feltételek megtudhatók. Felvétel iránti kérvények május hó végéig fogadtatnak el.

Fenyőhaszon- és cellulozefa-eladás. A kassai keresk. és iparkamara közli, hogy az aranyidai, szomolnokhutai és óvízi m. kir. erdő-gondnokságok kerületében termelt 3578'55 töm-köbméter 12–25 cm. és 6225'33 töm-köbm. 26-os és több cm. középátmérőjű fenyőhaszonfa, valamint 244 ürköbm. hasáboltt cellulozefa tíz eladási csoportban, zárt írásbeli ajánlatok mellett, nyilvános versenytárgyaláson eladatik. A zárt írásbeli ajánlatok 1918. június 5-ikén déli 12 óráig a tótsóvári m. kir. erdőhivatalnál nyújtandók be. Részletes adatok a tótsóvári m. kir. erdőhivatalnál szerezhetők be.

Pályázat a Goldberger-alapítványra.

A kassai keresk. és iparkamara a keresk. miniszter 30,205–1918., VI/C. sz. leirata folytán a Goldberger Erzsébet-féle alapítvány 2400 koronát kitevő kamataira pályázatot hirdet. A kamatösszegeből 8, egyenként 300 koronás segélydíj fog odaítéltetni a szakmájukban kivált, józan életű, de fiatalon elhunyt, képesítéshez kötött ipartűzött magyar honos *iparomesterek* szegénysorsú *özvegyei* vagy szegénysorsú, de 18 évet még be nem töltött *árvái* részére. Özvegyek, kik férjük iparát folytatják, árvák, kik atyjuk iparát választották életpályául, előnyben részesülnek. A folyamodványban részletezendő a cél, melyre folyamodó a segélyt igényli és a körülmények, melyek őt a segély kérésére utalják. A pályázati kérvények legkésőbb május 31-ikéig nyújtandók be a kamarához. A pályázat közelebbi feltételei és a szükséges útbáigazítások a kamara titkári hivatalában, valamint az ipar-testületeknél betekintés végett az érdekeltség rendelkezésére állanak.

Követelések behajtása. A kassai keresk. és iparkamara értesíti az érdekelteket, hogy a megszállott olaszországi területeken a magánjogi követelések behajtása az egyes kerületek polgári bíróságainál benyújtott keresetek útján akadály nélkül folyamatba tehető. Ezen bíróságok felállítására legközelebb befejezést fog nyerni és a katonai parancsnokságok és közegek utasítást nyertek az érdekképviselők megkereséseinek tőlük telhető támogatására.

Mikor jönnek haza Oroszországból a hadifoglyok? A hadifoglyok óriási tömegei érkeztek már Oroszországból, de még mindig rengeteg család él nyugtalanságban, mert hozzátartozója nem jött még haza a transzportokkal. Mi van vele? Mikor jöhet? Ezekre az izgató kérdésekre várnak sokan feleletet. Igyekezünk tájékoztatást szerezni az anyák és hitvesek megnyugtatására. A hadügyminisztériumban és a Vöröskereszt ügyosztályaiban nyert információ szerint aggodalomra vagy nyugtalankodásra nincsen semmi ok. Állandóan a legjobb és legmegnyugtatóbb hírek érkeznek Oroszországból az immár teljesen felszabadult hadifoglyok felől. A postaforgalom az új életre készülő Oroszországból még teljesen zavaros, itt-ott béna, ez az oka, hogy magánlevelek csak elvétve érkeznek, jóllehet a még kintlevő magyarok megállapíthatóan minden alkalmat megragadnak, hogy levélben értesítsék helyzetükről hozzátartozóikat. A helyzetük a legjobb. Már régen nem foglyok s úgy bánnak velük, mint egy barátságos állam alattvalóival. Teljes szabadságot élveznek. Szabad foglalkozásuk, munkájuk van s igen jól fizetik őket. Hogy nem indulhattak el, annak az az oka, hogy a vasúti közlekedés még egyáltalán nem normális. De a kicserélés aktusa hamarosan megkezdődik. A bizottságok már munkába léptek s turnusonként indítják útnak vonaton és hajón véreinket. Májusra nagy transzportok jönnek, tisztai csoportok és földmunkások, továbbá betegek és akik 1914-ben jutottak hadifogságba. De amint a vonatok, melyek most Oroszország élelmiszereit s szénszükségletét szállítják az összes ereken, némileg felszabadulnak, azonnal és egymásután indítják el a nagy, két-háromezres transzportokat.

Kivitel Ukrajnába. A kassai keresk. és iparkamara értesülése szerint az ukrán kormány az eddig fennállott alkoholbehozatali tilalmat felfüggesztette, minélfogva a kivitel ismét lehetővé vált. Az ajánlatok a Magyar Áruforgalmi Irodánál (Budapest, V., Béla-utca 6.) nyújtandók be, amely azokat illetékes helyre továbbítja.

Adakozzunk a hadiözvegyek és -árvák javára!

A té
kedelmi
biztosár
ságu tar
vendete
tás tekir
javultak
bányáib
szénszük
1918. év
lításra n
díjtják a
vonat hoz
Ezenfelül
is igen
hogy ma
módjában
fűtőanyag
életbelép
tetni. Az
lalatok, n
nak elő,
A magya
mértékbe
A magán
közöan k
szinü, ho
rendszer
gyasztó k

Szed

hivatal ve
egy ügy
országban
közönség
tisztelet
ban levő
hírt fog
zsonyban
lebbi rad
A hír ter
meg és
Ennélfog
ilyen me
azt az egy
a rendőrs

Kivite

iparkamar
és kir. hac
rint az áru
túl Romá
lesznek. A
csomagok
legfeljebb
tandó áru
Irodánál je
feltételek
megtudhat

Mozg

Csütörtök
tikus vig
Mihály
tikus dr
Szombaton
Henny
Vasárnap:
föld al
attrakció

Kedden: A
magyarh
Szerdán:
3 felv. A
Vasárnap:
Winterr
és Adle
Az előadás
ünnepe

Jegyelővét

Jún. 1-jén
Lemona
ben: A

Apítványra.

a keresk. mi-
rata folytán a
ny 2400 koro-
det. A kamat-
nás segélydíj
kivált, józan
léshez kötött
erekszegény-
de 18 évet
e. Özvegyek,
kik atyjuk
nyben része-
ezendő a cél,
li és a körül-
ésére utalják.
május 31-ikéig
ilyázat köze-
baigazítások
mint az ipar-
érdekeltség

assai keresk.

ket, hogy a
a magánjogi
etek polgári
ján akadály
óságok fel-
nyerni és
yek utasítást
ereséseinek

országból

riási töme-
de még
lanságban,
za a transz-
et? Ezekre
n feleletet.
nyák és
yminisztré-
sztyalaiban
mra vagy
Állandóan
k érkeznek
lszabadult
z új életre
n zavaros,
ánlevelek
g kintlevő
alkalmat
ek helyze-
a legjobb.
nak velük,
al. Teljes
alkozásuk,
et. Hogy
n, hogy a
normális.
kezdődik.
s turnu-
majón vé-
jönnek,
obá bete-
ogságba.
ország
ítják az
azonnal
három-

eresk. és

án kor-
hozatali
kivitel
Magyar
-utca 6.)
s helyre

ek és

A télen nem lesz szénhiány. A kereskedelmi minisztériumban a szénügyek kormánybiztosának előterjesztései alapján nagyfontosságú tanácskozások voltak, amelyek során örvendetesen állapították meg, hogy a szénellátás tekintetében a kilátások nem remélt módon javultak. A kormánynak sikerült Porosz-Szilézia bányáiból a magyarországi gyárak és vállalatok szénszükségletének nagy részét biztosítani az 1918. évre. Ezenkívül garanciák vannak a szállításra nézve is, úgy hogy a nyár végén elindítják a nagy transzportokat és ezernyi különvontat hozza a fekete gyémántot Magyarországra. Ezenfelül az erdélyi bányák termelőképesége is igen nagy mértékben megjavult, annyira, hogy ma már remélni lehet, hogy az ősszel módjában lesz a kormánynak a világítási és fűtőanyaggal való takarékoság tekintetében életbeléptetett korlátozásokat részben megszüntetni. Az már biztosítva van, hogy azok a vállalatok, melyek közszükségleti cikkeket állítanak elő, zavartalanul fentarthatják üzemüket. A magyar államvasutak kontingensét is teljes mértékben, még tartalékkal is biztosították. A magánháztartások szénszükségletére vonatkozóan külön intézkedések történnek s valószínű, hogy a tüzfiaellátás terén igen fontos rendszabályokat fognak életbeléptetni a fogyasztó közönség érdekében.

Szédelgés. A helybeli posta- és távirduhivatal vezetője arról értesíti lapunkat, hogy egy ügynök azon ürügy alatt, hogy az Oroszországban levő hadifoglyokról hírt szerez, a közönségtől pénzt csal ki. Nemrégben egy katonatisztet is félrevezetett azzal, hogy hadifogságban levő fiáról a pozsonyi radioállomás útján hírt fog szerezni. (Megjegyzendő, hogy Pozsonyban radioállomás nincs is és a legközelebbi radioállomás Deutschaltenburgban van.) A hír természetesen mindeztől nem érkezett meg és az ügynök többé nem mutatkozott. Ennélfogva a közönség érdekében áll, hogy az ilyen megtévesztéseknek ne adjon hitelt és azt az egyént, aki ilyen hírszerzésre vállalkozik, a rendőrségnél haladéktalanul jelentse fel.

Kivitel Romániába. A kassai keresk. és iparkamara közli az érdekeltekkel, hogy a cs. és kir. hadsereg főparancsnokság értesítése szerint az áruforgalmi irodák közvetítésével ezennél Romániába szánt árúk Bukarestbe vihetők lesznek. Az árúk expedíciója csak táboripostacsomagok alakjában történhetik; a csomagok legfeljebb 10 kg. súlyúak lehetnek. A szállítandó árumennyiségek a Magyar Áruforgalmi Irodánál jelentendők be. A kivitelre vonatkozó feltételek és szabályok a kamara hivatalában megtudhatók.

Mozgószínházak műsora.

OLYMPIA:

Csütörtökön: *Ciklámén*, Gábor Andor egzotikus vígjátéka 4 felv., Berky Lili és Várkonyi Mihály felléptével. *Észak csillaga*, fantasztikus dráma 4 felv., Asta Nielsen felléptével. Szombaton: *Az óriás ökle* I. rész, dráma 7 felv., Henny Porten legsikerültebb alakítása. Vasárnap: *Nászdal*, dráma 4 felv. *Milliók a föld alatt*, rendkívül izgalmas és különleges attrakció 4 felv.

URÁNIA:

Kedden: *Károly-bakák*, a legszebb és legjobb magyar háborús film, Beregi Oszkár felléptével. Szerdán: *Vesztett becsület*, társadalmi dráma 3 felv. *Az igazság győzelme*, dráma 3 felv. Vasárnap: *Az impreszárió*, bűnügyi tört. 4 felv., Winterri, Réthei, Szóke, Mattyasovszky Ilona és Adler Egon a csodagyerek felléptével.

Az előadások kezdődnek hétköznapon 5, 7 és 9 órakor, ünnepen és vasárnapon 3, 5, 7 és 9 órakor.

Jegyelővét Haltenberger ruhatisztító-üzletében.

Jún. 1-jén: *Az óriás ökle* II. rész. Jún. 8-ikán: *Lemondás* Fern Andrával. — Előkészületben: *A kaméliás hölgy* Franceska Bertinivel.

KÖZGAZDASÁG.

Az új termésrendelet.

Az Országos Közélemezési Hivatalban elkészült már az új termésrendelet. Az elkészült tervezet ezidő szerint a különböző minisztériumokban van tárgyalás alatt. A földművelésügyi és kereskedelemügyi minisztériumok teszik még meg észrevételeiket s azután a tervezet a minisztertanács elé kerül, de lényeges változáson már alig megy keresztül. Valószínű, hogy az új kormány egyik legelső feladata lesz kibocsátani e fontos rendeletet, amely az eddigi intézkedésektől sokban különbözik.

Az új rendelet lényege szintén az, hogy *a termést már a cséplésnél zár alá veszik*, de ezúttal ez a zár alá vétel sokkal szigorúbb lesz és a rendelet egyes intézkedései módot nyújtanak a hatóságoknak arra, hogy a legszigorúbb ellenőrzést gyakorolják. Kimondja a rendelet, hogy a cséplőgépből kihulló mag már közszükségleti célokra igénybe vétetik és kötelezi a cséplőgéptulajdonosokat arra, hogy időről-időre ők is pontosan jelentsék be a közszükségleti előjárásoknak, hogy mely gazda részére, milyen mennyiségű gabonát csépeltek.

Szabad vásárlás nem lesz. A termelőnél senki nem vásárolhat. A rendelet határozottan kimondja, hogy még a közélemezési minisztérium sem állíthat ki vásárlási igazolványt. Erre az intézkedésre azért van szükség, hogy megakadályozzák a múlt évihez hasonló visszaéléseket. Ellenben megengedi a rendelet azt, hogy *a község területén termelt gabonából a község ellátatlan lakosai egész évi szükségleteiket* megvásárolhassák, de a szükségletet nem a termelőnél szerezhetik be, hanem a Haditermék bizományosainál. Tehát az ilyen szükségleteket a haditermékteremtől már átvett mennyiségekből fedezik. Ez az intézkedés egyrészt lehetővé teszi a legteljesebb ellenőrzést, másrészt azonban megakadályozza azt, hogy az ellátatlan fogyasztók a maximális árnál többet fizessenek a gabonáért.

Új intézkedése a rendeletnek az a rész, amely megengedi, hogy azon községek, ahol a lakosság szükségletének ellátására elegendő gabona termelt, beszerezhessék a szükségletet azon ellátatlanok részére is, akik nincsenek olyan anyagi helyzetben, hogy egész évi szükségleteiket megvásárolhassák. A községek előlegezhetik ilyen esetben a vételárat, a megvásárolt gabonát raktárakban helyezik el és a kezelésért egy százalék jutalékot számíthatnak.

Mindezen intézkedések azonban csak a község területén lakó fogyasztókra és a község területén termelt gabonára vonatkoznak. Még ugyanegy törvényhatóság területén belül sem lehet más községbe menni vásárolni. Ez alól kivétel nincs.

Az új rendelet megváltoztatja a *fejdagokat* is és ugyanazokat a fejkvótákat lépteti életbe, amelyek 1916. augusztusában érvényben voltak.

E szerint a havonként igényelhető lisztmennyiség:

mindenki részére	7-20 kg.
őstermelő férfimunkásoknál	12- "
őstermelő női munkásoknál	10-50 "
őstermelő gyermekeknél	9- "
ipari férfimunkásoknál	10-50 "
ipari női munkásoknál	9- "
az utóbbiak hozzátartozóinál	8-40 "

Az új rendelet abban is lényegesen eltér a régi rendelkezésektől, hogy ezúttal ez a rendelet *magában foglalja a termésre vonatkozó összes intézkedéseket és külön rendelkezések nem történtek semmiféle irányban.* Ez a rendelet magában foglalja a tavalyi termés zár alá vétel-

ről szóló 2192. M. E., a tengeri vásárlásáról szóló 3443. M. E., a házi és gazdasági szükségletéről szóló 67,700. F. M., az átvételi bizottságok működéséről szóló 100,000. sz. rendeleteket; a rendelet szövege könnyen megérthető és világos, egyszerű stílusban készült és nincsenek benne félreérthető kifejezések.

Külön intézkedés szól majd az átvételi bizottságokról, amelyek röviddel a cséplés után megkezdik már működésüket. Megengedi a rendelet, hogy azok a gazdák, akiknek aug. 16-ika előtt szükségük van már az új terméssből származó gabonára, bizonyos mennyiséget a közszükségleti előjárás engedélye alapján visszatartsanak, ez a mennyiség azonban be fog számíttatni az illetők részére visszahagyandó mennyiségbe.

A rendeletet kiegészíti a végrehajtási utasítás, amely több irányban tartalmaz majd intézkedést.

Fenyőlomb mint állati takarmány.

Arenander E. O., svéd professzor a kísérletek egész sorát tette közzé, melyek arra irányultak, hogy fenyőlombból állati takarmányt állítson elő. Ez a takarmány különösen alkalmas volna lovak, marhák, juhok és kecskék táplálására. Az elkészítés legjobb módjának a következő bizonyult: Először az ágakat szétvagdossák, azután a tűleveleket és a kis ágakat fujtatóval különválasztják, majd egy centrifugális malmon, vagy egy úgyn. desinterratoron megőrlik, mialatt a nagyobb ágak visszamaradnak és tüzelőanyagul használtatnak fel. A darát tartályokban vizsgálják ki, miközben terpentín és éterikus olajok szabadulnak fel, amiket kondenzálnak és összegyűjtenek. Ha a tűleveldarát azonnal használatba akarják venni, hordókba vagy hasonló tartályokba rakják és erjesztésfelé eljárásnak vetik alá, amely alatt 50 kilogr. darához mintegy 1 1/2 kilogr. kovászt kevernek az erjesztés céljából, amire az egészet 30-40 fokos hőmérsék mellett 48 óra hosszat állni hagyják. Erre igazi darát és pogácsát kevernek hozzá az etetés alkalmával és evvel a takarmány készen van. A fenyőlombból előállított takarmány mindenféle tápanyagot tartalmaz, ami az állatok eltartásához szükséges. Az ilyen takarmánnyal etetett tehének több tejet adnak és tejük bőségesebb zsírtartalmú, mintha egyéb takarmányt esznek.

MULATTATÓ.

Az én vagyonom.

Van egy titkom, nem tudja azt
Itten senki sem:
Én vagyok a leggazdagabb
Itt — Eperjesen... (?)

Van nékem egy egyetlen
Drága cigarettám,
És pedig egy aranybetűs
Egyiptomi ám.

Tartogatom skatulyában,
Melegen, vattában;
A skatulya hét zár alatt
A Wertheim-kasszában.

A lakásom biztosítva
Jó pár ezerre;
Istenem, hiszen a házam
Le is éghetne.

Vigyázok rá éjjel-nappal,
Hiszen fő a biztonság;
Félek, hátha megtudja az
Adókövető bizottság...

... És ha egyszer nagy ünnep lesz,
Tán a béke napján...
... Előveszem a Wertheimből
Az én cigarettám.

Felöltözöm szép civilbe,
Klubfotelbe ülök,
És majd lassan, civilesen,
Szépen hátradülök.

Egyiptomi cigarettám
A szájamba dugom, —
Füstjével a háborút is
Kifújom... elfújom...

Hauptmann Ervin.

Rajzok.

A francia esprit. Állt a perpatvar javában, szottiz és sértés csakúgy gyűrték, fojtogatták egymást, az illiket már régóta lábbal taposták és mint a viperák, sziszegtek egymásra, sőt — uram bocsá! — már a karmaikat is fenték, ök, a kedvesek, az időske anyós és ő, a fiatal vő.

— Ön, ön azt mondta nekem, hogy teve, hogy teve...

— Igenis, azt mondtam! Azt mondtam!

— Jó, de tudja meg, ezért ön keserűen fog lakolni! És most hozasson rögtön kocsit! Megyek! Egy percig sem maradok! A lányomnak is mondja meg, hogy csak akkor jövök vissza, ha mind a ketten, eh, még akkor se jövök, sose jövök, kocsit!...

Esküdtzéki tárgyalás van. Együtt az egész sátor. A tógás, parókás bírák, a védők, vádlottak, az al- és felperes és a közönségből egy egész sereg. Most hirdetik a verdiktet.

— Önt a bíróság a becsületsértés vétségében ezennel bűnösnek vallja és ezért 100 frank pönaléban marasztalja!

— Ah, ah, de uraim, bírák, ez valami tévedés lehet, lehetetlen, azért, mert én egy asszonynak azt mondtam, hogy teve! Mi köze a tevének a becsülethez!? Ez lehetetlen, lehetetlen!!!

— De igen, uram! Az esküdt uraknak igazuk van és a francia finomult ízlés és műveltség igazolni fogja őket minden időkre, abban, hogy a frankok hazájában, ha egy úrinőnek azt mondják, hogy teve, az, igenis, becsületsértés!

— És ha egy tevének azt mondják, hogy madame?!

— Hahaha, nevetett az egész társaság és kezükkel is azt legyintették, hogy az már nem! Már hogy lenné az sértés?!

— Tehát nem sértés?

— Nem!

Hová menjünk?

A Front-Cirkusz Henrikhez,

amely szombaton, május 18-ikán este 8 órakor tartja Eperjesen, a Vásártéren

nagy megnyitó díszelőadását szenzációs világvárosi műsorral, melyből kiemelendő:

a világhírű Glinseretti-csoport elsőrendű akrobaták, 4 hölgy, 2 úr; továbbá

Stambul rózsája

elsőrendű iskolalovaglási jelenet, lovagolva **Könyöt Gertrud k. a.** által az ő „Stambul rózsája” nevű telivérén, báró Szemző Gyula úr menéséből.

Ezenkívül még 14 elsőrendű sláger.

Pünkösdvásárnap és -hétfőn

2 nagy ünnepi díszelőadás: 2

délután 4 órakor és este 8 órakor. ■ Jegyek elővétele a cirkusz pénztáránál d. e. 10 órától egész nap.

Előzetes jelentés. **Jön! Az élő golyó. Jön!**

Heveskedő pózát lebirva a fiatal vő most azon nyugodtan és komolyan, mintha valami nagyot akarna tenni vagy mondani, előbb a bírákra, az esküdtökre, aztán a közönségre emeli tekintetét, majd a káröröm tejjölös bögréjét nyalogató anyósához fordul, szeliden a szemébe néz és valami utánozhatlan eleganciával meghajlik előtte és csak annyit mond neki, hogy: — Madame!

Mikor engem zsidónak néztek. Urnapja van. A tengernyi nép az utca egész szélében mint az ár hőmpölyög és mint az aranykalászos vetés, sima hullámmal csak lassan, lépésről-lépésre halad előre. A hívek hajadonfővel, tömjénfüst, zászló lengés és harangzugástól kísérvé ájtatos énekkel dicsérik az Urat és nincs sehol senki se, aki bántani vagy profanizálni merné a lelkek szent ezen égbeszálló áhitatát. Zsidó polgártársaink is tudják mi az emberség, nem szítanak visszatetszést, de mert a kalapemelés ellenkezik vallásos dogmáikkal, hát inkább félrevonulnak és valami nem látott rejtkehelyről nézik ők is a fényes, ünnepi körmenetet.

Egy ilyen alkalommal történt, hogy sietős dolgom miatt a Kossuth Lajos-utcából egy átjáróháznak, annak a háznak az udvarán akartam kijutni a főutcára, ahol a Newyork-kávéház is áll már évek óta. Amint a kapuhoz érek, látom, az be van téve és mögötte 4-5 törzsvendég, jámbor zsidó álldogál és szűk nyílásokon nézi az éppen arra haladó proceszsiót. Az ajtót kinyitandó közibéjük furakodtam, de ezek most mind az öten nekem estek, hogy:

— Da derfen sie nix heraus!

— Warüm nicht?

— Da müssen sie den Hut herunter nehmen.

— Nu, ich wer's nehmen. Ich bin ja doch a

— Goj!

— E — zoj!

Nagyot nevettek és kieresztettek.

Lamos József.

Felelős szerkesztő:
dr. Rosenberg Teofil.

Kiadótulajdonos:
dr. Koós István.

Épülettervezéseket, előmérlet és költségvetések szerkesztését, régi épületek átalakítási tervezését és helyszinrajzi felvételek készítését elvállalja **RUBY FERENC** építész, Tótsóvár.

Teljes **baromfiudvarok berendezése** minden nagyságban, **keltető-gépek** kigazdák és nagybirtokosok részére, **esontörő-gépek** mindennemű takarmány őrléséhez, kézi- és erőhajtásra, legolcsóbban beszerezhető a

Nickerl és Társa r.-t.-nál kizárólagos vállalat szakszerű baromfi- és apróállattenyésztő-telepek berendezésére **Budapest, V., Vilmos császár-út 52.** **Kérje azonnal a 46. sz. árjegyzéket!**

Kertes házban 1-2 világos, szára és tiszta szobából álló

butorozott lakást

keres házaspár. Cimek „Főhadnagy” jeligére a kiadóhivatalba kéretnek. ...

A jövő tanévre jó házból való **nagyobb leányka teljes ellátást**

kaphat úri családnál. A leg-gondosabb felügyelet és legjobb élelmezés biztosítva. ... Cím a kiadóhivatalban.

Hreblay Emil állattelepének kezelőségénél **Eperjesen** **Szt. László-utca 26.**

tiszta, hófehér, telivér orpington-tyúkok keltető-tojásai ... kaphatók. ...

A néhai **Klauser Emil-féle varannói fűszer-, csemege- és vegyeskereskedés**

szabadkézből azonnal eladó.

Bővebbet özv. Klauser Emilné, Varannó (Zemplén).

Kitűnő állapotban levő

vívófelszerelés

(2 kard, 2 szarvasbőrkeztű, 2 szarvasbőr-mellplaszttron, 2 fejtű) **jutányos áron eladó.** Cím a kiadóhivatalban. ...

Nem a közvetítő kereskedő, hanem egyedül csak a gyár az a hely, ahol **ellenőrző-pénzszekrényét**

hamar és jól eladhatja. E célból forduljon csak az alábbi céghez:

National-Registrier-Kassen G. m. b. H. WIEN, VI., Mariahilferstrasse 57-59. ■ ■

Veszek □ legmagasabb áron korlátlan mennyiségben garantált tiszta, tehéntejmentes

juhsajtot.

Árajánlatok Ignáth József, Kassa, Fazekas-utca 4. sz. alá küldendők.

□ Jókárban levő □

BILLARD

felszereléssel □ eladó.

— Cím a kiadóhivatalban. —

E

Előfizet
Egész év
Félévre
Negyedév
Hirdetési díj
petitsor egy
30 f. Közlem

Tomp
iro

Az elm
zetét elev
Jászó felé
ezelőtt leté
került felb

Tompa
korszakába
sította a
verseért na
méltán for
ság pietás
híven örzi
mosabb id
Petőfi- és
eredetét is
Széchenyi-
Tompa-ün

Az irod
Jászón bon
világ jelen

A jászóv
gyűlésre gy
emelvényen
praelatus, B
mányos Aka
az Akadémi
tanár, a Ki
Gyula nyug
főtitkára, Ka

Sz

Szeretn
Hogy
Szeretn
Hogy l

Szeretn
Hogy é
Szeretn
Hogy l

Fiu

A királyl
I. Ferenc Józ
is meglátog
horvát urak
őt ezen útját
értő mestere
országból, ez
várost és a
állomás kijár
melyen a gy
lett ékes, do